

EVALUATION OF THE HANDLING OF LAND-RELATED COMPLAINTS AND DENUNCIATIONS IN CAO BANG CITY, CAO BANG PROVINCE

Nguyen Ngoc Anh^{1*}, Chu Van Trung¹, Nguyen Huy Trung¹

Nguyen Quang Thi¹, Hoang Huu Chien¹, Luc Thi Cuc²

¹TNU - University of Agriculture and Forestry

²People's Committee of Duyet Trung in Cao Bang district, Cao Bang province

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Received: 03/10/2024	This study aims to evaluate the handling of land-related complaints and denunciations in Cao Bang city during the 2018–2022 period and to propose measures to improve land management and policymaking. We first collected secondary data from the local government and relevant agencies. We then compiled and statistically processed it annually, and compared the city's results with those from other districts in Cao Bang province. Data analysis shows that most complaints and denunciations were related to land acquisition, compensation, and land management. A total of 241 complaints and denunciations were received, with 136 concerning land issues, accounting for 81.43%. The number of cases increased yearly and were mainly resolved through mediation and administrative measures, achieving a resolving rate of 88% to 100%. This process has contributed to stabilizing the city's political and social situation, while also promoting economic development. However, improving the policy and legal framework particularly for complaints and denunciations, as well as enhancing efficiency and transparency in handling them, will be crucial to safeguarding citizens' rights and strengthening public trust in government agencies.
Revised: 06/11/2024	
Published: 06/11/2024	
KEYWORDS	
Land	
Complaints	
Denunciations	
Disputes	
Petition	

ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG CÔNG TÁC GIẢI QUYẾT KHIẾU NẠI, TỔ CÁO VỀ ĐẤT ĐAI TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ CAO BẰNG, TỈNH CAO BẰNG

Nguyễn Ngọc Anh^{1*}, Chu Văn Trung¹, Nguyễn Huy Trung¹

Nguyễn Quang Thi¹, Hoàng Hữu Chiến¹, Lục Thị Cúc²

¹Trường Đại học Nông Lâm - ĐH Thái Nguyên

²Ủy ban nhân dân phường Duyệt Trung, thành phố Cao Bằng, tỉnh Cao Bằng

THÔNG TIN BÀI BÁO	TÓM TẮT
Ngày nhận bài: 03/10/2024	Nghiên cứu này nhằm đánh giá tình hình giải quyết khiếu nại, tố cáo liên quan đến đất đai tại thành phố Cao Bằng trong giai đoạn 2018 - 2022, từ đó đề xuất các biện pháp cải thiện công tác quản lý và chính sách đất đai. Phương pháp nghiên cứu bao gồm điều tra, thu thập số liệu thứ cấp từ Ủy ban nhân dân thành phố, phòng Thanh tra và các cơ quan liên quan. Dữ liệu được tổng hợp và xử lý thống kê theo các năm, đồng thời so sánh kết quả giải quyết khiếu nại, tố cáo tại Cao Bằng và các địa phương khác trong tỉnh. Qua phân tích dữ liệu, có thể thấy rằng các vấn đề khiếu nại và tố cáo chủ yếu liên quan đến các lĩnh vực thu hồi đất, bồi thường giải phóng mặt bằng, và quản lý đất đai. Kết quả nghiên cứu cho thấy tổng cộng có 241 đơn khiếu nại và tố cáo được tiếp nhận, trong đó có 136 đơn khiếu nại liên quan đến đất đai, chiếm 81,43%. Số lượng vụ việc tăng theo từng năm và được giải quyết chủ yếu thông qua hòa giải, xử lý hành chính, đạt tỷ lệ từ 88% đến 100%. Kết quả của công tác giải quyết khiếu nại và tố cáo đã góp phần ổn định tình hình chính trị và an ninh xã hội của thành phố, đồng thời thúc đẩy sự phát triển kinh tế. Tuy nhiên, việc cải thiện hệ thống chính sách và pháp luật về khiếu nại và tố cáo, cũng như nâng cao hiệu quả xử lý và minh bạch trong công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo sẽ là yếu tố quan trọng để đảm bảo quyền lợi của người dân và nâng cao niềm tin vào cơ quan nhà nước trong thời gian tới.
Ngày hoàn thiện: 06/11/2024	
Ngày đăng: 06/11/2024	
TỪ KHÓA	
Đất đai	
Khiếu nại	
Tố cáo	
Tranh chấp	
Đơn thư	

DOI: <https://doi.org/10.34238/tnu-jst.11226>

* Corresponding author. Email: nguyenngocanh@tauf.edu.vn

1. Giới thiệu

Công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo về đất đai luôn là một vấn đề nhạy cảm và phức tạp, đòi hỏi sự minh bạch, công bằng và kịp thời từ phía các cơ quan chức năng [1]. Đất đai không chỉ là tài sản quan trọng đối với mỗi cá nhân và gia đình, mà còn là nguồn lực chiến lược đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Tuy nhiên, trong quá trình quản lý và sử dụng, các mâu thuẫn, tranh chấp và bất đồng về quyền lợi có thể dễ dàng phát sinh, dẫn đến việc khiếu nại, tố cáo [2]. Thực trạng này đặt ra yêu cầu cấp thiết về việc nâng cao chất lượng và hiệu quả của công tác giải quyết, nhằm bảo vệ quyền lợi hợp pháp của người dân và tổ chức, đồng thời duy trì trật tự xã hội [3], [4]. Đánh giá công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo về đất đai không chỉ giúp nhận diện những vấn đề tồn tại, mà còn góp phần hoàn thiện hệ thống pháp luật và chính sách liên quan, qua đó thúc đẩy sự phát triển bền vững của xã hội [5].

Trong những năm gần đây tại thành phố Cao Bằng việc triển khai Luật khiếu nại, tố cáo cùng các hướng dẫn thi hành, kèm theo Chỉ thị số 35-CT/TW ngày 26/5/2014 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác tiếp công dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo; Chỉ thị số 14/CT-TTg ngày 18/5/2012 của Thủ tướng Chính phủ về chấn chỉnh và nâng cao hiệu quả công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo; Quy định số 11-QĐ/TW ngày 18/02/2019 của Bộ Chính trị về trách nhiệm của người đứng đầu cấp ủy trong việc tiếp dân, đối thoại trực tiếp với dân và xử lý những phản ánh, kiến nghị của người dân; Luật Khiếu nại, Luật Tố cáo, Luật Tiếp công dân và các văn bản quy định chi tiết thi hành Luật và các Chỉ thị của Tỉnh ủy đã nhận được sự chỉ đạo thường xuyên từ Ủy ban nhân dân tỉnh. Yêu cầu Thủ trưởng các sở, ban, ngành cũng như Chủ tịch Ủy ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố tập trung vào việc giải quyết triệt để các vụ việc khiếu nại, tố cáo, đặc biệt là những vụ việc phức tạp, kéo dài, và có số lượng lớn người liên quan trên địa bàn. Qua đó, tình hình khiếu nại, tố cáo trên địa bàn thành phố Cao Bằng đã có nhiều cải thiện qua từng năm, số lượng vụ việc khiếu kiện vượt cấp lên Trung ương đã giảm. Những vụ việc đã kéo dài từ nhiều năm trước cũng đã được giải quyết triệt để, tạo ra sự đồng thuận cao trong cộng đồng và góp phần vào phát triển kinh tế - xã hội cũng như đảm bảo an ninh quốc phòng và trật tự an toàn xã hội của thành phố. Việc giải quyết các vụ việc này không chỉ nhằm bảo vệ quyền lợi hợp pháp của người dân mà còn đảm bảo sự ổn định và phát triển bền vững của thành phố. Tuy nhiên, công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo về đất đai vẫn còn nhiều hạn chế, từ khâu tiếp nhận đến xử lý và giải quyết cuối cùng [6]. Chính vì vậy, việc đánh giá hiệu quả công tác này là vô cùng cần thiết. Thông qua việc nghiên cứu và phân tích các vụ việc cụ thể, chúng ta có thể nhìn nhận được những tồn tại, hạn chế và đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo về đất đai tại thành phố Cao Bằng trong thời gian tới [7], [8].

2. Phương pháp nghiên cứu

2.1. Phương pháp điều tra, thu thập số liệu thứ cấp

Nghiên cứu tiến hành điều tra và thu thập các tài liệu, số liệu, các thông tin về công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo tại UBND thành phố, phòng thanh tra thành phố, ban tiếp công dân, phòng Tài nguyên và Môi trường, UBND các xã phường, các cán bộ chuyên môn. Điều này nhằm mục đích hiểu rõ và tổng hợp thông tin cần thiết để đưa ra đánh giá chi tiết về công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo trên địa bàn, từ đó đề xuất các biện pháp cải thiện và phát triển trong quản lý và thực hiện các chính sách liên quan đến quyền sử dụng đất.

2.2. Phương pháp tổng hợp và xử lý số liệu

Dữ liệu và tài liệu thu thập đã được tổng hợp theo các năm từ 2018 đến 2022 và được xử lý thống kê. Qua đó, nghiên cứu đưa ra các phân tích chi tiết làm nền tảng cho đánh giá kết quả của công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo trên địa bàn thành phố Cao Bằng.

2.3. Phương pháp so sánh

Nghiên cứu sử dụng để so sánh thực trạng và kết quả giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân trên địa bàn thành phố Cao Bằng qua các năm trong giai đoạn nghiên cứu nhằm phản ánh xu thế biến động, tìm ra tính quy luật của công tác này. Đồng thời, nghiên cứu cũng so sánh kết quả thực hiện giải quyết khiếu nại tố cáo của công dân trên địa bàn thành phố Cao Bằng với các địa phương khác trong tỉnh Cao Bằng.

2.4. Phương pháp thống kê, mô tả

Nghiên cứu này tiến hành thực hiện việc thống kê toàn bộ số lượng kết quả thực hiện giải quyết khiếu nại tố cáo của công dân trên địa bàn thành phố. Dựa trên những kết quả thu được từ phân tích, nghiên cứu đưa ra những đánh giá về hiệu quả của công tác này.

3. Kết quả và bàn luận

3.1. Tình hình tiếp nhận, phân loại đơn thư khiếu nại, tố cáo về đất đai trên địa bàn thành phố Cao Bằng giai đoạn 2018 - 2022

Từ năm 2018 đến 2022, tại thành phố Cao Bằng, khiếu nại chủ yếu tập trung vào các vấn đề như thu hồi đất, bồi thường giải phóng mặt bằng, tái định cư, quản lý đất đai và nhà ở, xây dựng, và giao đất. Đơn tố cáo chủ yếu liên quan đến hành vi của cán bộ trong các lĩnh vực quản lý đất đai, tài chính, ngân sách, đầu tư xây dựng cơ bản, và thực hiện chính sách xã hội. Đây là những lĩnh vực nhạy cảm, có ảnh hưởng lớn đến đời sống kinh tế - xã hội và đời sống người dân, do đó dễ phát sinh tranh chấp, khiếu nại.

Bảng 1. Tình hình tiếp nhận, phân loại đơn khiếu nại, tố cáo trên địa bàn thành phố

(Đơn vị: Đơn)

Năm	Tổng số đơn tiếp nhận		Đơn thuộc thẩm quyền giải quyết		Phân loại đơn trên tổng số đơn tiếp nhận			
	Tổng số	Lĩnh vực đất đai	Tổng số	Lĩnh vực đất đai	Khiếu nại		Tố cáo	
					Tổng số	Lĩnh vực đất đai	Tổng số	Lĩnh vực đất đai
2018	57	46	30	26	44	37	13	9
2019	49	32	29	25	31	24	18	8
2020	39	30	22	14	29	25	10	5
2021	45	34	28	23	30	21	15	13
2022	51	42	33	31	33	29	18	13
Tổng	241	184	142	119	167	136	74	48

(Nguồn: UBND thành phố Cao Bằng)

Kết quả tại bảng 1 cho thấy, tổng cộng có 241 đơn được tiếp nhận, trong đó có 184 đơn thuộc lĩnh vực đất đai. Đặc biệt, 48 đơn tố cáo về đất đai chiếm 64,86% tổng số đơn tố cáo, và 136 đơn khiếu nại liên quan đến đất đai chiếm 81,43% tổng số đơn khiếu nại.

3.2. Các nội dung khiếu nại, tố cáo đất đai trên địa bàn thành phố Cao Bằng giai đoạn 2018 - 2022

3.2.1. Về nội dung khiếu nại

Trong giai đoạn 2018 - 2022, các khiếu nại về đất đai chiếm hơn 80% tổng số khiếu nại và đều thuộc thẩm quyền của cơ quan quản lý nhà nước thành phố Cao Bằng. Các khiếu nại chủ yếu xoay quanh những vấn đề trọng yếu như quyết định phê duyệt phương án bồi thường, giải phóng mặt bằng khi thu hồi đất, các quyết định xử phạt vi phạm hành chính trong quản lý đất đai, việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và tái định cư, giải quyết tranh chấp đất đai giữa các cá nhân, cũng như tố cáo hành vi vi phạm của cán bộ địa phương trong quản lý đất đai.

Kết quả tại bảng 2 cho thấy bốn dạng chính của các khiếu nại và phản ánh liên quan đến đất đai tại thành phố Cao Bằng trong suốt 5 năm qua. Cụ thể, tổng số lượng đơn khiếu nại là 136 đơn, trong đó có 21 đơn liên quan đến bồi thường, hỗ trợ và tái định cư; 69 đơn về quá trình cấp, thu hồi giấy chứng nhận quyền sử dụng đất; 27 đơn liên quan đến quyền sử dụng đất và 19 đơn

liên quan đến việc giao, cho thuê, thu hồi đất, chuyển mục đích sử dụng đất và xử lý vi phạm pháp luật về đất đai. Nhìn chung, trong giai đoạn này, số lượng vụ khiếu nại có xu hướng gia tăng trên địa bàn thành phố, phản ánh tốc độ phát triển nhanh chóng của thành phố Cao Bằng và sự gia tăng các hoạt động kinh tế.

Bảng 2. Nội dung khiếu nại về đất đai

(Đơn vị: Đơn)

Hạng mục	Năm					Tổng
	2018	2019	2020	2021	2022	
Tổng số đơn:	37	24	25	21	29	136
1. Công tác bồi thường, hỗ trợ, tái định cư	5	3	6	3	4	21
2. Cấp, thu hồi giấy chứng nhận quyền sử dụng đất	15	11	14	13	16	69
3. Đòi quyền sử dụng đất	9	6	3	3	6	27
4. Giao, cho thuê, thu hồi đất, chuyển mục đích sử dụng đất, xử lý vi phạm pháp luật về đất đai	8	4	2	2	3	19

(Nguồn: UBND thành phố Cao Bằng)

3.2.2. Về nội dung tố cáo

Kết quả tại bảng 3 cho thấy, giai đoạn 2018 – 2022 thành phố Cao Bằng đã ghi nhận có 23 đơn tố cáo về vi phạm pháp luật đất đai; 21 đơn tố cáo về bao chiếm, lấn chiếm đất đai và có 4 đơn tố cáo trường hợp cán bộ, công chức lợi dụng chức vụ, quyền hạn để trục lợi và sách nhiễu. Đáng chú ý, trong năm 2021 và 2022, số lượng đơn khiếu nại đạt mức cao nhất với 13 đơn, chủ yếu liên quan đến các dự án xây dựng tại các phường, xã. Điều này cho thấy những vấn đề liên quan đến đất đai không chỉ dừng lại ở khía cạnh kỹ thuật quản lý mà còn xuất phát từ những bất cập trong việc thực thi quyền lực của các cán bộ địa phương, những hành vi như vậy không chỉ gây ảnh hưởng xấu đến người dân trực tiếp chịu thiệt hại mà còn tạo ra sự bất ổn trong quản lý xã hội, nhất là trong các lĩnh vực nhạy cảm như đất đai.

Bảng 3. Nội dung tố cáo về đất đai

(Đơn vị: Đơn)

Mục	Năm					Tổng
	2018	2019	2020	2021	2022	
Tổng số lượng đơn	9	8	5	13	13	48
Nội dung tố cáo, gồm:						
- Cán bộ, công chức lợi dụng, chức vụ, quyền hạn để trục lợi, sách nhiễu	1	0	0	2	1	4
- Vi phạm pháp luật về đất đai	3	5	3	5	7	23
- Bao chiếm, lấn, chiếm đất đai	5	3	2	6	5	21

(Nguồn: UBND thành phố Cao Bằng)

Sự gia tăng số lượng đơn khiếu nại trong giai đoạn 2021 - 2022, đặc biệt là tại những khu vực có dự án phát triển kinh tế, cũng là dấu hiệu cho thấy áp lực quản lý đang gia tăng, đòi hỏi chính quyền địa phương phải có những biện pháp chủ động hơn trong việc ngăn chặn tình trạng lạm quyền và vi phạm pháp luật của cán bộ. Quản lý chặt chẽ, công khai minh bạch trong quá trình thực hiện các dự án kinh tế và xử lý đất đai là cần thiết để đảm bảo quyền lợi chính đáng của người dân, đồng thời duy trì sự ổn định xã hội trong giai đoạn phát triển.

3.3. Đánh giá công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo về đất đai trên địa bàn thành phố Cao Bằng

Kết quả tại bảng 4 cho thấy, trong giai đoạn 2018 - 2022, các cơ quan chức năng thành phố Cao Bằng, từ Thành ủy, Hội đồng nhân dân, UBND đến các cấp ủy Đảng và chính quyền địa phương, đã đặc biệt chú trọng đến công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo liên quan đến quyền sử dụng đất của người dân. Kết quả đáng khích lệ trong việc giải quyết khiếu nại, với tỷ lệ từ 88% đến 100% hàng năm, thể hiện sự cam kết mạnh mẽ của các cấp lãnh đạo trong việc đảm bảo quyền lợi hợp pháp của người dân. Trong suốt 5 năm, tổng cộng có 119 đơn khiếu nại, tố cáo thuộc thẩm quyền đã được tiếp nhận và giải quyết, trong đó có 117 đơn đã được xử lý hoàn toàn. Việc phân loại và giải quyết các đơn khiếu nại thông qua các hình thức khác nhau như xử phạt

hành chính (82 đơn) và hòa giải (35 đơn) là một dấu hiệu tích cực. Đặc biệt, việc giải quyết đúng hoặc trước thời hạn lên đến 100 trường hợp cho thấy hệ thống hành chính thành phố hoạt động hiệu quả, đảm bảo quyền lợi của người dân một cách nhanh chóng và minh bạch. Mặc dù vậy, vẫn có một số vấn đề cần lưu ý. Trong tổng số đơn khiếu nại, có 17 đơn vượt quá thời hạn giải quyết và 11 trường hợp khởi kiện ra tòa. Nguyên nhân chính do các quy định về giải quyết khiếu nại, tố cáo, đặc biệt trong lĩnh vực đất đai, vẫn còn chưa rõ ràng và nhất quán, số lượng cán bộ chuyên trách ít và thiếu chuyên môn sâu. Các vụ tranh chấp phức tạp, đặc biệt liên quan đến giải phóng mặt bằng ở các dự án đô thị, thường kéo dài do bất đồng về định giá bồi thường.

Bảng 4. Kết quả giải quyết khiếu nại, tố cáo trong lĩnh vực đất đai trên địa bàn thành phố

(Đơn vị: Đơn)

Năm		2018	2019	2020	2021	2022	Tổng
1. Tổng đơn khiếu nại, tố cáo đất đai thuộc thẩm quyền phát sinh phải giải quyết		26	25	14	23	31	119
2. Đơn tồn từ năm trước chuyển sang		2	0	3	2	3	10
3. Tổng số đơn khiếu nại, tố cáo đất đai trong mỗi năm giải quyết (1+2)		28	25	17	25	34	129
4. Số đơn đã giải quyết		26	23	17	21	30	117
Hành thực giải quyết	- Hành chính	17	15	13	16	21	82
	- Hòa giải, rút đơn	9	8	4	5	9	35
	- Đúng	6	4	2	4	5	21
	- Sai	13	11	9	14	20	67
	- Có đúng, có sai	7	8	6	3	5	29
5. Kết quả giải quyết	Phân tích kết quả giải quyết	13	11	9	14	20	67
Chấp hành thời gian giải quyết theo quyết định	- Đúng và trước thời hạn	24	18	16	18	24	100
	- Quá thời hạn	2	5	1	3	6	17
6. Số vụ khởi kiện ra tòa án và tiếp khiếu nại, tiếp tố cáo		4	2	0	2	3	11

(Nguồn: UBND thành phố Cao Bằng)

Nhìn chung, sự nỗ lực của các cấp lãnh đạo thành phố đã đóng góp đáng kể vào việc duy trì an ninh, trật tự và ổn định chính trị, tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển kinh tế - xã hội của thành phố Cao Bằng. Công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo không chỉ là nhiệm vụ hành chính mà còn là một phần quan trọng trong việc xây dựng niềm tin và đảm bảo sự phát triển bền vững của địa phương.

3.3.1. Kết quả giải quyết khiếu nại về đất đai trên địa bàn thành phố Cao Bằng

Bảng 5. Kết quả giải quyết khiếu nại về đất đai trên địa bàn thành phố

(Đơn vị: Đơn)

Hạng mục	Năm					Tổng
	2018	2019	2020	2021	2022	
1. Đơn tiếp nhận	37	24	25	21	29	136
2. Đơn thuộc thẩm quyền giải quyết	18	17	9	16	23	83
3. Đơn tồn từ năm trước chuyển sang	1	0	2	1	2	6
4. Tổng đơn phải giải quyết trong năm (2+3)	19	17	12	17	25	90
5. Đơn đã giải quyết xong	18	16	12	15	23	84
+ Đơn giải quyết hành chính	12	11	10	11	18	62
+ Công dân rút đơn	6	5	2	4	5	22
6. Số đơn tồn đọng	1	1	0	2	2	6
7. Kết quả giải quyết						
+ Đúng	4	2	1	2	4	13
+ Sai	10	9	8	11	16	54
+ Có đúng có sai	5	6	4	3	4	22
8. Chấp hành thời gian giải quyết						
+ Đúng và trước hạn	17	14	11	14	20	76
+ Quá thời hạn	1	2	1	1	2	7

(Nguồn: UBND thành phố Cao Bằng)

Kết quả tại bảng 5 cho thấy, việc UBND thành phố Cao Bằng tập trung vào giải thích, thuyết phục và hòa giải để giải quyết các khiếu nại về đất đai đã đạt được một số kết quả nhất định, nhưng hiệu quả vẫn chưa đạt mức cao như kỳ vọng. Chỉ có 22/83 đơn khiếu nại được rút lại, tương đương 26,2%, cho thấy còn khá nhiều thách thức trong việc thuyết phục người dân tự nguyện rút đơn. Trong số 22 trường hợp rút đơn, có 6 trường hợp liên quan đến cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và 8 trường hợp liên quan đến vấn đề bồi thường, giải phóng mặt bằng. Các trường hợp còn lại đã được giải quyết thông qua các quyết định hành chính, với phần lớn là các vấn đề về cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, thu hồi đất nông nghiệp và giải phóng mặt bằng. Nguyên nhân người dân không rút đơn có thể do quy định về bồi thường, giải phóng mặt bằng, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất phức tạp. Cán bộ thiếu kinh nghiệm và không giải thích rõ ràng, khiến người dân cảm thấy quyền lợi chưa được đảm bảo, nên họ không sẵn sàng rút đơn khi chưa đạt thỏa thuận rõ ràng.

Kết quả giải quyết 83 vụ khiếu nại về đất đai cho thấy sự chênh lệch khá lớn giữa các vụ việc có cơ sở và những vụ việc không có cơ sở. Cụ thể, 50/83 đơn (59,5%) được xác định là không đúng, 23/83 đơn (27,4%) có phần đúng, và chỉ 10/83 đơn (13%) là hoàn toàn đúng. Điều này cho thấy tỷ lệ khiếu nại có cơ sở còn khá thấp, nhưng cũng đặt ra yêu cầu cho các cơ quan chức năng cần làm rõ hơn các quy trình pháp lý và tăng cường giải thích cho người dân về các quy định liên quan đến đất đai. Đáng chú ý, có tới 92% (76/83) các vụ khiếu nại đã được giải quyết đúng hoặc trước hạn, cho thấy sự nỗ lực của chính quyền thành phố trong việc đảm bảo quyền lợi hợp pháp của người dân, đồng thời giữ gìn sự ổn định xã hội. Tuy nhiên, 8% các vụ khiếu nại (7/83) vượt quá hạn giải quyết do tính chất phức tạp hoặc do sự thiếu trách nhiệm từ phía người giải quyết. Những vụ việc này đòi hỏi sự can thiệp quyết liệt hơn từ phía chính quyền để tránh tạo ra sự bất mãn và giảm niềm tin của người dân vào hệ thống pháp lý.

3.3.2. Kết quả giải quyết tố cáo về đất đai trên địa bàn thành phố Cao Bằng

Bảng 6. Kết quả giải quyết tố cáo về đất đai trên địa bàn thành phố

(Đơn vị: Đơn)

Hạng mục	Năm					Tổng
	2018	2019	2020	2021	2022	
1. Đơn tiếp nhận	13	18	10	15	18	74
2. Đơn thuộc thẩm quyền giải quyết	8	8	5	7	8	36
3. Đơn tồn từ năm trước chuyển sang	1	0	1	1	1	4
4. Tổng đơn phải giải quyết trong năm (2+3)	9	8	6	8	9	40
5. Đơn đã giải quyết xong	8	7	5	6	7	33
+ Đơn giải quyết hành chính	5	4	3	5	3	20
+ Công dân rút đơn	3	3	2	1	4	13
6. Số đơn tồn đọng	1	0	1	2	2	6
7. Kết quả giải quyết						
+ Đúng	2	2	1	1	3	9
+ Sai	4	3	2	5	4	16
+ Có đúng có sai	2	2	2	0	2	8
8. Chấp hành thời gian giải quyết						
+ Đúng và trước hạn	6	5	5	5	5	26
+ Quá thời hạn	1	2	0	1	2	7

(Nguồn: UBND thành phố Cao Bằng)

Kết quả tại bảng 6 cho thấy, trong giai đoạn 2018-2022 thành phố Cao Bằng đã tiếp nhận và giải quyết 36 đơn tố cáo liên quan đến vi phạm pháp luật về đất đai, thể hiện sự nghiêm túc của UBND thành phố trong việc xử lý các vấn đề nổi cộm. Trong tổng số 40 đơn tố cáo tiếp nhận, bao gồm cả 4 đơn chuyển từ năm trước, thành phố đã giải quyết 33 đơn (82,5%). Đáng chú ý, có 20 đơn được giải quyết theo hành chính và 13 đơn được công dân tự nguyện rút lại sau khi các tranh chấp được hòa giải hoặc thuyết phục. Tỷ lệ giải quyết đúng hạn hoặc trước hạn lên tới

78,8% (26/33 vụ), cho thấy sự quyết tâm của chính quyền địa phương trong việc giải quyết kịp thời các vụ việc. Tuy nhiên, 7 vụ bị chậm do tính phức tạp, cần điều tra kỹ lưỡng và có sự tham gia của nhiều cấp quản lý. Trong một số trường hợp, người dân giữ nguyên đơn vì chưa được giải thích rõ ràng về pháp lý, đặc biệt trong các trường hợp xử lý kỷ luật hoặc cải cách hành chính. Ngoài ra, thiếu cơ sở vật chất và hệ thống công nghệ thông tin chưa đồng bộ cũng làm chậm quá trình giải quyết, gây tốn động.

Một trong những đặc điểm đáng lưu ý là 75% số đơn tố cáo liên quan đến sai phạm của cán bộ phường, xã trong việc giao đất, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất hoặc bán đất trái thẩm quyền. Điều này phản ánh một thực trạng đáng lo ngại về sự lạm quyền và quản lý yếu kém tại cấp cơ sở. Kết quả giải quyết các đơn tố cáo cho thấy có sự phân hóa rõ rệt về tính chính xác của các tố cáo. Trong số 33 đơn đã được xử lý, có 9 đơn đúng (24,24%), 16 đơn sai (48,5%), và 8 đơn có phần đúng, phần sai (21,21%). Tỷ lệ đơn tố cáo không chính xác hoặc chỉ có phần đúng cho thấy rằng, mặc dù công dân có quyền khiếu nại và tố cáo, nhưng không phải lúc nào các khiếu nại cũng có cơ sở pháp lý vững chắc. Do đó, cần có thêm sự phối hợp giữa chính quyền và người dân để tăng cường minh bạch và hiểu biết về pháp luật, từ đó giảm thiểu các đơn tố cáo không hợp lý, đồng thời nâng cao hiệu quả giải quyết các vụ việc phức tạp.

3.4. Phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến giải quyết khiếu nại, tố cáo vàчанh chấp về đất đai trên địa bàn thành phố Cao Bằng

3.4.1. Hệ thống chính sách pháp luật về giải quyết khiếu nại, tố cáo về đất đai

Hệ thống chính sách pháp luật đóng vai trò quan trọng và ảnh hưởng mạnh mẽ đến công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo về đất đai qua việc xác định thẩm quyền, quyền và nghĩa vụ của các bên, chế tài xử lý, cơ chế xác định giá đất, và quy định về tố cáo,... Để công tác này hiệu quả, cần có sự rõ ràng, nhất quán trong các quy định và sự thực thi nghiêm túc từ các cơ quan chức năng.

3.4.2. Năng lực của đội ngũ cán bộ làm công tác tiếp công dân và giải quyết đơn thư

Trình độ chuyên môn của cán bộ là yếu tố quan trọng trong công tác tiếp công dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo liên quan đến đất đai. Cán bộ cần có kiến thức pháp luật và quy định đầy đủ để thực hiện công việc hiệu quả. Đơn thư khiếu nại, tố cáo được tiếp nhận và phân loại bởi Ban Tiếp công dân thuộc Văn phòng Hội đồng nhân dân và UBND thành phố. Các phòng như Phòng Thanh tra và Phòng Tài nguyên Môi trường sẽ tham mưu giải quyết. Trong trường hợp phức tạp, Chủ tịch UBND thành phố có thể thành lập Đoàn Thanh tra hoặc Tổ công tác liên ngành để thẩm tra và giải quyết.

Qua bảng 7 cho thấy, trong số 141 cán bộ tham gia công tác này, có 19 người chuyên trách xử lý khiếu nại về đất đai. Trong đó, 39 người có trình độ thạc sĩ và 96 người có trình độ đại học. Đa số cán bộ có chuyên môn liên quan đến luật và quản lý đất đai.

Bảng 7. Trình độ cán bộ tham gia tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo

(Đơn vị: Người)

Cơ quan	Tổng biên chế cán bộ công chức	Cán bộ, công chức chuyên trách xử lý đơn khiếu nại, tố cáo đất đai	Cán bộ, công chức tham gia giải quyết khiếu nại, tố cáo đất đai	Trình độ			Chuyên môn		
				Thạc sĩ	Đại học	Cao đẳng	Luật	Quản lý đất đai	Khác
Văn phòng UBND thành phố	15	4	6	6	8	1	4	8	3
Phòng Tài nguyên và Môi trường	11	2	3	8	3	0	0	9	2
Thanh tra thành phố	5	2	3	5	0	0	1	2	2
Các phường, xã	110	11	33	20	85	5	29	50	31
Tổng cộng	141	19	45	39	96	6	34	69	38

(Nguồn: Tổng hợp nghiên cứu)

3.4.3. Cơ sở hạ tầng, công nghệ thông tin

Cơ sở hạ tầng và công nghệ thông tin đóng vai trò vô cùng quan trọng trong việc nâng cao hiệu quả giải quyết đơn thư khiếu nại và tố cáo, đặc biệt trong lĩnh vực đất đai. Sự hỗ trợ của công nghệ thông tin, như phần mềm một cửa liên thông và các hệ thống quản lý điện tử, không chỉ giúp tiếp nhận và phân loại đơn thư mà còn giúp xử lý chúng một cách chính xác, minh bạch và có hiệu quả hơn.

Bảng 8. Cơ sở hạ tầng, công nghệ thông tin tại các đơn vị

Cơ quan	Số máy chủ (máy)	Số máy trạm (máy)	Số máy kết nối Internet (máy)	Thiết bị văn phòng		Mạng nội bộ, Internet	
				Đáp ứng nhu cầu	Chưa đáp ứng nhu cầu	Chất lượng đường truyền tốt	Chất lượng đường truyền chậm
Văn phòng UBND thành phố	1	5	6	x		x	
Phòng Tài nguyên và Môi trường thành phố	1	8	9	x		x	
Thanh tra thành phố	1	8	9	x		x	
Các phường, xã	33	85	103	x		x	
Tổng cộng	36	106	127				

(Nguồn: Tổng hợp nghiên cứu)

Kết quả tại bảng 8 cho thấy, tại thành phố Cao Bằng các đơn vị đã nỗ lực triển khai ứng dụng công nghệ thông tin và công nghệ thông tin điện tử để cải thiện quy trình tiếp nhận và giải quyết đơn thư. Hiện tại, phần mềm một cửa liên thông đã được áp dụng tại 11 phường, xã, góp phần đáng kể vào việc đẩy nhanh tiến độ và nâng cao chất lượng xử lý các vụ việc khiếu nại, tố cáo. Tuy nhiên, một số đơn vị vẫn chưa có phòng tiếp dân riêng biệt, gây ảnh hưởng đến quá trình tiếp công dân, khi hoạt động này còn diễn ra chung với bộ phận "Tiếp nhận và trả kết quả theo cơ chế một cửa". Trong bối cảnh này, cải thiện cơ sở hạ tầng vật chất như bố trí các phòng tiếp dân riêng và nâng cấp các trang thiết bị công nghệ thông tin là điều cần thiết để tối ưu hóa quy trình làm việc, đồng thời nâng cao sự tương tác giữa cơ quan chức năng và người dân.

3.5. Các biện pháp nâng cao hiệu quả trong công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo về đất đai trên địa bàn thành phố Cao Bằng

3.5.1. Cải thiện công tác quản lý và sử dụng đất

Nâng cao chất lượng lập quy hoạch và kế hoạch sử dụng đất, đảm bảo tuân thủ quy định pháp luật và phù hợp với điều kiện thực tế. Tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực thi pháp luật về đất đai, đặc biệt là các vấn đề liên quan đến thu hồi đất và cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất. Bổ sung nội dung về quản lý đất đai vào chương trình giám sát của các cấp ủy đảng.

3.5.2. Tăng cường tuyên truyền pháp luật đất đai và giải quyết khiếu nại, tố cáo

Tập trung tuyên truyền các quy định pháp luật liên quan đến bồi thường, giải phóng mặt bằng, và chuyển nhượng đất, đặc biệt chú trọng đến những vấn đề mà người dân thường thắc mắc. Đa dạng hóa phương thức tuyên truyền bằng việc tổ chức hội thảo, các chương trình phổ biến qua truyền hình, mạng xã hội và các ứng dụng công nghệ thông tin.

3.5.3. Nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ

Đào tạo chuyên sâu và cập nhật kiến thức pháp luật cho cán bộ làm công tác tiếp dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo, nhất là những vụ liên quan đến đất đai. Xây dựng cơ chế đánh giá hiệu quả công việc và tạo điều kiện cải thiện môi trường làm việc, hỗ trợ cán bộ thực hiện nhiệm vụ hiệu quả hơn.

3.5.4. Cải thiện cơ sở hạ tầng và ứng dụng công nghệ thông tin

Nâng cấp cơ sở hạ tầng phục vụ cho công tác tiếp dân, đảm bảo có phòng tiếp dân riêng biệt, tránh việc tiếp dân chung với bộ phận "một cửa". Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong tiếp nhận và xử lý đơn thư, mở rộng việc sử dụng phần mềm một cửa liên thông để đảm bảo quy trình giải quyết đơn thư được minh bạch và nhanh chóng.

4. Kết luận

Trong giai đoạn 2018 - 2022, thành phố Cao Bằng đã đạt được những kết quả đáng kể trong công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo, đặc biệt là các vấn đề liên quan đến đất đai như thu hồi đất, bồi thường giải phóng mặt bằng, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và các sai phạm trong quản lý đất đai. Nhiều đơn thư đã được giải quyết dứt điểm, góp phần giảm thiểu tình trạng khiếu kiện vượt cấp. Mặc dù vậy, vẫn còn tồn tại những hạn chế, đặc biệt là chất lượng giải quyết một số vụ việc và tỷ lệ khiếu nại không đúng còn khá cao. Điều này đòi hỏi cần có những giải pháp cải thiện để nâng cao hiệu quả và tính chính xác trong quá trình xử lý các vụ việc phức tạp.

Một số yếu tố chính ảnh hưởng đến công tác giải quyết khiếu nại và tố cáo bao gồm hệ thống chính sách pháp luật, thẩm quyền giải quyết, và sự thiếu rõ ràng trong quy trình xử lý. Thành phố Cao Bằng đã thực hiện một cách nghiêm túc và hiệu quả công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo về đất đai, góp phần quan trọng vào việc duy trì trật tự và ổn định xã hội. Tuy nhiên, để đạt được kết quả cao hơn, vẫn cần tiếp tục khắc phục những hạn chế còn tồn tại nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả giải quyết trong tương lai.

TÀI LIỆU THAM KHẢO/ REFERENCES

- [1] N. H. Dinh, "Current status and solutions to improve the process and procedures for resolving land disputes, complaints and denunciations through the court," *Environment Magazine*, Special Issue II, pp. 32-35, 2023.
- [2] T. H. Phan and V. T. Nguyen, "Perfecting the law on the right to complain and sue in land recovery, compensation, support and resettlement," *Hue Journal of Law and Practice*, no. 58, pp. 41-53, 2024.
- [3] T. H. Phan, "Legal mechanism to ensure the enforcement of the right to complain and sue administratively in Vietnam," *Vietnamese Journal of Legal Science*, no. 6, pp. 3-11, 2018.
- [4] V. M. Cao, "Perfecting legal regulations on the authority to resolve complaints in the land sector," *Journal of Scientific Research and Economic Development of Tay Do University*, no. 02, pp. 42-54, 2017.
- [5] P. N. Pham, T. T. H. Nguyen, T. T. H. Phan, and V. T. Nguyen, "Current status of land complaint and lawsuit settlement in Bac Ninh city, Bac Ninh province," *Vietnam Journal of Agricultural Sciences*, vol. 19, no. 9, pp. 1159-1168, 2021.
- [6] T. Q. Pham, P. N. Pham, T. H. Hoang, and T. T. D. Nguyen, "Evaluation of land complaint settlement in Dan Phuong district, Hanoi city," *Forestry Science and Technology Journal*, no. 1, pp. 122-129, 2019.
- [7] T. S. Nguyen and T. T. H. Phan, "Improving the effectiveness of citizen reception, complaint and denunciation settlement, land dispute resolution," *Natural Resources and Environment Magazine*, vol. 6(236), no. 2, pp. 16-18, March 2016.
- [8] P. T. Nguyen, "Settling land-related complaints in Vietnam," *Journal of State Management*, no. 320, pp. 70-75, September 2022.